

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	(10)
รายการตาราง	(11)
รายการรูป	(12)
สัญลักษณ์คำย่อและตัวย่อ	(15)
1. บทนำ	1
บทนำต้นเรื่อง	1
บทตรวจเอกสาร	2
วัตถุประสงค์	26
2. วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ	27
3. ผลการทดลอง	48
4. วิเคราะห์ผลการทดลอง	91
5. สรุปผลการทดลอง	106
เอกสารอ้างอิง	108
ภาคผนวก	138
ประวัติผู้เขียน	156

รายการตาราง

ตารางที่	หน้า
1. รายละเอียดการเก็บตัวอย่างพืชสกุล <i>Garcinia</i>	35
2. ส่วนผสมของปฏิกิริยา PCR (PCR mixture)	45
3. จำนวนราเอนโคไฟท์ที่แยกได้จากพืชสกุล <i>Garcinia</i> ชนิดต่างๆ	50
4. จำนวนราเอนโคไฟท์จากพืชสกุล <i>Garcinia</i> ชนิดต่างๆ ที่คัดเลือกไปทดสอบ และความสามารถของราเอนโคไฟท์ในการยับยั้งจุลินทรีย์ก่อโรค	53
5. แหล่งของราเอนโคไฟท์ที่สร้างสารต้านจุลินทรีย์ ที่แยกได้จากส่วนต่างๆ ของพืชสกุล <i>Garcinia</i>	56
6. ฤทธิ์ต้านจุลินทรีย์ของน้ำเลี้ยงเชื้อราเอนโคไฟท์อายุ 2 และ 3 สัปดาห์ที่แยกได้จากต้นส้มแขก (<i>G. atroviridis</i>) ทดสอบโดยวิธี agar well diffusion	59
7. ฤทธิ์ต้านจุลินทรีย์ของน้ำเลี้ยงเชื้อราเอนโคไฟท์อายุ 2 และ 3 สัปดาห์ที่แยกได้จากต้นมะพูด (<i>G. dulcis</i>) ทดสอบโดยวิธี agar well diffusion	60
8. ฤทธิ์ต้านจุลินทรีย์ของน้ำเลี้ยงเชื้อราเอนโคไฟท์อายุ 2 และ 3 สัปดาห์ที่แยกได้จากต้นมังคุด (<i>G. mangostana</i>) ทดสอบโดยวิธี agar well diffusion	61
9. ฤทธิ์ต้านจุลินทรีย์ของน้ำเลี้ยงเชื้อราเอนโคไฟท์อายุ 2 และ 3 สัปดาห์ที่แยกได้จากต้นชะมวง (<i>G. nigrolineata</i>) ทดสอบโดยวิธี agar well diffusion	63
10. ฤทธิ์ต้านจุลินทรีย์ของน้ำเลี้ยงเชื้อราเอนโคไฟท์อายุ 2 และ 3 สัปดาห์ที่แยกได้จากต้น <i>G. scortechnii</i> ทดสอบโดยวิธี agar well diffusion	64
11. เส้นผ่านศูนย์กลางของ inhibition zone และค่า MIC ของสารสกัดจากน้ำเลี้ยงเชื้อรา และเส้นใยของราเอนโคไฟท์ ต่อจุลินทรีย์ก่อโรค	68
12. ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของราเอนโคไฟท์ 22 isolates ที่มีฤทธิ์ต้านจุลินทรีย์ หรือสร้างสารที่มี NMR profile น่าสนใจ	71
13. สรุปข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางพันธุกรรมของราเอนโคไฟท์แต่ละ order	77
14. สรุปผลการจัดจำแนกราเอนโคไฟท์ โดยใช้ข้อมูลทางพันธุกรรม	91

รายการรูป

รูปที่	หน้า
1. ลักษณะทั่วไปของต้นส้มแขก (<i>G. atroviridis</i>)	6
2. ลักษณะทั่วไปของต้นมะปูด (<i>G. dulcis</i>)	8
3. ลักษณะทั่วไปของต้นชะมวง (<i>G. nigrolineata</i>)	8
4. ลักษณะทั่วไปของต้น <i>G. scortechinii</i>	9
5. ลักษณะทั่วไปของต้นมังคุด (<i>G. mangostana</i>)	11
6. ราเอนโดไฟท์ที่อาศัยอยู่ในเนื้อเยื่อพืช	13
7. ตำแหน่งของส่วน ITS ที่อยู่ในยีน ribosomal RNA ของเชื้อรา	21
8. ใบของต้นส้มแขก (<i>G. atroviridis</i>) จากจังหวัดยะลา	32
9. กิ่งต้นมะปูด (<i>G. dulcis</i>) จากวัดหินกลิ้ง จังหวัดสงขลา	33
10. กิ่งต้นมะปูด (<i>G. dulcis</i>) จากวัดทรายขาว จังหวัดสงขลา	33
11. กิ่งต้นมังคุด (<i>G. mangostana</i>) จากแปลงเพาะปลูก คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	33
12. ต้นชะมวง (<i>G. nigrolineata</i>) จากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโตนงาช้าง จังหวัดสงขลา	34
13. ต้น <i>G. scortechinii</i> จากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโตนงาช้าง จังหวัดสงขลา	34
14. ส่วนต่างๆ ของพืชที่ทำการแยกตัวอย่าง	34
15. การแยกเชื้อราเอนโดไฟท์จากตัวอย่างพืชสกุล <i>Garcinia</i> บนอาหาร CMA ที่ผสมยาปฏิชีวนะ ที่อุณหภูมิ 25 °C เป็นเวลา 5 วัน	36
16. การเพาะเลี้ยงราเอนโดไฟท์ในอาหารเหลว PDB ที่อุณหภูมิห้อง เป็นเวลา 3 สัปดาห์ สำหรับทดสอบฤทธิ์ต้านจุลินทรีย์	37
17. แผนภูมิการสกัดทางเคมีของราเอนโดไฟท์ ด้วยตัวทำละลายชนิดต่างๆ	39
18. ตำแหน่งของส่วน ITS และบริเวณการจับของ primers (conserved region) ที่อยู่ในยีน ribosomal RNA ของเชื้อรา	45
19. ราเอนโดไฟท์ที่นำมาศึกษาฤทธิ์ต้านจุลินทรีย์ แบ่งตามพืชสกุล <i>Garcinia</i> ชนิดต่างๆ	51

รายการรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
20. ฤทธิ์ต้านแบคทีเรีย <i>S. aureus</i> ATCC29523 และ MRSA จากน้ำเลี้ยงเชื้อราเอน โดไฟท์ ทดสอบโดยวิธี agar well diffusion	54
21. ฤทธิ์ต้านยีสต์ <i>C. albicans</i> ATCC90028 และ <i>C. neoformans</i> ATCC90012 จากน้ำเลี้ยงเชื้อราเอน โดไฟท์ ทดสอบโดยวิธี agar well diffusion	54
22. เปรี่เซนต์ของราเอน โดไฟท์ที่สร้างสารต้านจุลินทรีย์ แยกตามชนิดของพืชสกุล <i>Garcinia</i> ทดสอบโดยวิธี agar well diffusion	55
23. เปรี่เซนต์ของราเอน โดไฟท์ที่สามารถยับยั้ง <i>S. aureus</i> ATCC29523 และ MRSA แยกตามชนิดของพืชสกุล <i>Garcinia</i>	55
24. เปรี่เซนต์ของราเอน โดไฟท์ที่สามารถยับยั้ง <i>C. neoformans</i> ATCC90012 แยกตามชนิดของพืชสกุล <i>Garcinia</i>	55
25. เปรี่เซนต์ของราเอน โดไฟท์ที่สร้างสารต้านจุลินทรีย์ แยกตามส่วนต่างๆ ของพืชที่นำมาแยก	57
26. ฤทธิ์ต้าน <i>S. aureus</i> ATCC29523 ของสารสกัดจากราเอน โดไฟท์	66
27. ฤทธิ์ต้าน MRSA ของสารสกัดจากราเอน โดไฟท์	67
28. ฤทธิ์ต้านยีสต์และรา ของสารสกัดจากราเอน โดไฟท์	67
29. ราเอน โดไฟท์จากต้นส้มแขก (<i>G. atroviridis</i>) ที่สร้างสารต้านจุลินทรีย์ และสารที่มี NMR profile น่าสนใจ บนอาหาร PDA ที่อุณหภูมิ 25 °C เป็นเวลา 1 สัปดาห์	72
30. ราเอน โดไฟท์จากต้นมะพลูด (<i>G. dulcis</i>) ที่สร้างสารต้านจุลินทรีย์ และสารที่มี NMR profile น่าสนใจ บนอาหาร PDA ที่อุณหภูมิ 25 °C เป็นเวลา 1 สัปดาห์	73
31. ราเอน โดไฟท์จากต้นมังคุด (<i>G. mangostana</i>) ที่สร้างสารต้านจุลินทรีย์ และสารที่มี NMR profile น่าสนใจ บนอาหาร PDA ที่อุณหภูมิ 25 °C เป็นเวลา 1 สัปดาห์	74

รายการรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
32. ราเอนโดไฟท์จากต้นชะมวง (<i>G. nigrolineata</i>) ที่สร้างสารต้านจุลินทรีย์และสารที่มี NMR profile น่าสนใจ บนอาหาร PDA ที่อุณหภูมิ 25 °C เป็นเวลา 1 สัปดาห์	74
33. MPT ที่เหมาะสมที่สุด (best tree) จาก 26 MPTs ของส่วน ITS rDNA sequences ของราเอนโดไฟท์ทั้ง 22 isolates กระจายตัวอยู่ใน order ต่างๆ	78
34. MPT ที่เหมาะสมที่สุด จาก 42 MPTs จากการวิเคราะห์ส่วน ITS rDNA sequences ของราเอนโดไฟท์ใน order Hypocreales ที่มีค่าความเชื่อมั่น bootstrap ที่มากกว่า 50%	80
35. MPT ที่เหมาะสมที่สุด จาก 8 MPTs จากการวิเคราะห์ส่วน ITS rDNA sequences ของราเอนโดไฟท์ใน order Diaporthales ที่มีค่าความเชื่อมั่น bootstrap ที่มากกว่า 50%	82
36. MPT ที่เหมาะสมที่สุด จาก 12 MPTs จากการวิเคราะห์ส่วน ITS rDNA sequences ของราเอนโดไฟท์ใน order Xylariales ที่มีค่าความเชื่อมั่น bootstrap ที่มากกว่า 50%	84
37. MPT จากการวิเคราะห์ส่วน ITS rDNA sequences ของราเอนโดไฟท์ใน order Pleosporales ที่มีค่าความเชื่อมั่น bootstrap ที่มากกว่า 50%	86
38. MPT ที่เหมาะสมที่สุด จาก 73 MPTs จากการวิเคราะห์ส่วน ITS rDNA sequences ของราเอนโดไฟท์ใน order Eurotiales ที่มีค่าความเชื่อมั่น bootstrap ที่มากกว่า 50%	88
39. MPT ที่เหมาะสมที่สุด จาก 100 MPTs จากการวิเคราะห์ส่วน ITS rDNA sequences ของราเอนโดไฟท์ใน order Dothideomycetes et Chaetothyriomycetes <i>incertae sedis</i> ที่มีค่าความเชื่อมั่น bootstrap ที่มากกว่า 50%	90

สัญลักษณ์คำย่อและตัวย่อ

$^{\circ}\text{C}$	=	องศาเซลเซียส
g	=	กรัม
mg	=	มิลลิกรัม
μg	=	ไมโครกรัม
ng	=	นาโนกรัม
mm	=	มิลลิเมตร
L	=	ลิตร
ml	=	มิลลิลิตร
μl	=	ไมโครลิตร
M	=	โมลาร์ (โมล/ลิตร)
mM	=	มิลลิโมลาร์
μM	=	ไมโครโมลาร์
isolate	=	สายพันธุ์ของจุลินทรีย์
EtOAc	=	Ethyl acetate
MeOH	=	Methanol
NMR	=	Nuclear Magnetic Resonance